

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

609. An, si precista nominatus sit ad beneficium simplex, possit illud acceptare, si fuerit interea erectum in curatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Sum meum adhuc dicatur, quod mihi cum aliis commune est; quamvis addat, in oppositum facere, quod in odiosis meum proprie dici non possit, quod mihi cum aliis commune est: privilegia autem & indulta sint strictissime intelligenda, ut quantum fieri potest, minus præjudicent Ordinariorum potestati. Ac denique si preces directæ sunt Collatori habenti conferre 4. beneficia, & interea unum illorum beneficiorum fuerit unitum alteri ex illis, non nociturum Precisæ, eò quod tempus datæ in hoc inspicere debeat, tradit *ibid.* Chok.

3. Neque ad beneficia jurispr. Laicalis (intellige dum juspat. competit illis ex fundatione vel dotatione Ecclesiæ; secus si ex præscriptione, consuetudine, vel privilegio. Pirh. num. 368. Chok. pag. 44.) vel etiam mixti (saltem ubi Laici constituant æqualem vel majorem in eo partem; in favorabilibus enim, ut dictum aliàs, semper attendenda est potius qualitas Laicalis, ne Laicus propter Clericum perdat suum privilegium. Auctores iidem, wagn. pag. 490.) siquidem generalis dispositio & indulta pontificia, etiam præstantissimas contineant clausulas derogatorias, & derogationes derogatariorum derogatorias, non extendunt se ad istiusmodi beneficia, & nunquam derogare velle censetur Pontifex dicto juri quanto Laicis ex fundatione, nisi id specialiter & clarè exprimat, uti constat ex dictis aliàs. Chok. pag. 42. Pirh. & Wagn. *ll. cit.*

4. Neque ad beneficia per se, & ex naturâ rei regularia, seu requirentia professionem regularem & religiosam; qualia sunt Præpositura seu Abbatia regularis, Prioratus conventualis habens administrationem, Canonicatus regularis, Monachatus: & sic consuetudine patet, Cæsares non nominare Præpositos, Decanos, Priores in monasteriis, multoque minus Canonicos regulares vel Monachos.

5. Neque ad beneficia, quæ ordinantur ad nudum ministerium canendi vel simile, etiam si de cetero electiva, ut vicariatus chori. Wagn. pag. 489. Pirh. n. 368. Chok. pag. 34.

6. Neque ad beneficia litigiosa; non enim Precisæ tenetur ea acceptare, & si sciens beneficium litigiosum acceptet, debet litem prosequi, ut Chok. *loc. cit.* & generatim gratias expectativas non cadere super litigiosa beneficia, decisum à Rotâ *decis. 28. de concess. præb. in antiquis*, restantur Chok. Pirh. Wagn. *ll. cit.* Quod si tamen lis sit notoriè frivola, preces adhuc locum habent; cum lis injusta & calumniandi causâ intentata non inducat vitium litigiosi, Auctores iidem. Uti etiam, dum lis est solum super possessione beneficii, preces intrant; quia talis lis beneficiorum non denominat litigiosum. Auctores iidem citantes Wagn. *conf. 101. num. 9. & Mandol. ad regul. de surrogandis. q. 13. num. 4.*

7. Neque ad beneficia ad Sedem Apostolicam devoluta; sic enim expressè habet ipsum indultum precum. Pirh. num. 383. Chok. pag. 77.

8. Neque ad beneficia vacantia per resignationem in favorem. Pirh. num. 382. Chok. pag. 74. privilegium enim nominandi ad beneficia vel conferendi non habent locum in iis, quæ vacant per resignationem in favorem; quia resignans in favorem non intendit jus à se abdicare, nisi beneficium acquiratur resignatario à se designato. Paris. *de resign. l. 10. q. 7. num. 22.* apud eosdem. Neque etiam ad vacantia per resignationem simplicem factam in

manibus Papæ. Chok. pag. 36. Pirh. n. 368. Wagn. pag. 494. Secus est de resignatis liberè, & simpliciter in manibus Ordinarii.

9. Neque ad vacantia permutationis gratia. Auctores iidem. *ll. cit.* limitat tamen hoc ipsum Chok. hac ratione; nisi permutatio fieret in fraudem, v. g. si senex in infirmitate permutet cum nepote pingue beneficium cum tenui; cum talem permutationem declaravit nullam Pius IV. in constituto. publicata Anno 1564. 27. Januarii, citat se ipsum in *rr. de permutatione. p. 36. l. 1. per tot.*

10. Neque ad beneficia erecta prius post concessas alicui preces; quod probabile censet Pirh. *loc. cit. num. 368.* Chok. pag. 35. tanquam probabilius præ opposito tenet; tum quia, cum tempore concessarum precum non sit adhuc beneficium, Cæsar non erat mentis ad illud concedere preces; & non entis nullæ sunt qualitates; qualitatesque adjuncta verbo debeat intelligi secundum tempus verbi: tum quia fundatores arcerentur à fundationibus beneficiorum, si simul ac erecta essent, jam deberentur. Ac denique quia concessio precum tanquam odiosa est restringenda.

11. Neque ad beneficia manualia, aut etiam Vicarias temporales; secus est in perpetuis. Chok. pag. 36. & 34. Pirh. *loc. cit.* neque enim manualia veniunt sub expectativis, Staph. *de rit. gratia. §. quinta forma &c. num. 6.* apud Chok.

12. Neque ad beneficia de mensâ, hoc est, incorporata perpetuò mensâ Episcopi, Capituli, aut Abbatis. Auctores iidem.

13. Neque ad exempta, utpote quæ non cadunt sub expectativis. Pirh. *loc. cit.* Chok. pag. 36. citans Gomef. *ad reg. de infirmis. q. 5.*

14. Neque ad commendata. Pirh. & Chok. *ll. cit.* ex Gaspare de Perus. *de reserv. & Gomef. ad reg. de trienn. q. 5.*

15. Neque ad pensiones Ecclesiasticas, nisi dentur in titulum. Auctores iidem ex Gomef. *de annuali. q. 20.*

16. Neque ad solita dari scholaribus ratione studii in aliqua Universitate, nisi dentur in titulum. Auctores iidem.

17. Neque ad Hospitalia, etiam religiosa, nisi dentur in titulum & in perpetuum; alias enim non sunt beneficia. Idem dicendum de Leprosariis & Eleemosynariis. iidem Auctores.

18. Denique multò minus ad officia, quæ cadunt etiam in laicos. iidem. de his quoque omnibus idem ait Wagn. pag. 491.

Quæstio 609. An, si Precisæ nominatus sit ad beneficium simplex, possit illud acceptare, si fuerit interea erectum in curatum?

Respondent negativè Okl. *conf. 53.* & Anchar. *in Clem. unione. n. 37. de concess. præb.* apud Chok. pag. 27. eò quod omnis dispositio intelligenda est rebus sic stantibus. Responder tamen ipse Chok. contrarium; eò quod indultum precum comprehendat etiam curatum; per mutationem autem non extinguatur privilegium; quod est compatibile cum statu immutato.

**

Quaestio 610. Ad quas personas se extendant preces, seu qui intelligantur in hoc indulto precum per personas idoneas ad hoc, ut iis preces concedi possint?

1. Respondeo primò: habentem jam ante beneficium in aliqua Ecclesia, cenferi adhuc personam idoneam, ut, ei in eadem Ecclesia ad aliud beneficium concedantur preces caesareae, modò tamen hæc beneficia sint talia, ut sine dispensatione Apostolica simul retineri possint. Chok, pag. 74. & ex eo Pirh. n. 382. Wagn. pag. 494. qualia sunt difformia seu diversi generis, ut dignitas & Canonicatus, Canonicatus & Capellania, beneficium curatum & simplex; hæc enim sunt de jure compatibilia, etsi residentiam requirant; cum enim in eadem Ecclesia consistant, potest quis in utroque simul residere, nisi ratione oneris vel ministerii, quod utriusque eodem tempore incumberet, sibi repugnent. Pirh. Wagn. *ll. cit.* Chok. *loc. cit.* citans Abb. *conf. 96. dub. 2. p. 2.* Navar. *conf. 21. de præb. Less. de just. l. 2. c. 34. n. 44.* Garc. p. 11. c. 5. num. 235. quamvis is n. 243. dicat, sac. Congr. Concilii contrarium resolvisse, quam declarationem Pirh. ait vel non esse authenticam, vel non esse receptam.

2. Secundò, adhuc esse personam idoneam, etsi jam habeat beneficia duo, tria aut plura, qualiacunque, cujuscunque valoris in aliis Ecclesiis, modò ratione ministerii vel residentiae non sint incompatibilia. Chok, pag. 78. Pirh. Wagn. *ll. cit.* juxta tenorem ipsius indulti precum. Idem est, dum quis jam ante haberet plures gratias expectativas à Sede Apostolica, aut mandata de providendo; quòd idem habetur in ipso indulto. Auctores iidem. Unde jam etiam Precista non tenetur exprimere, neque beneficia, quæ alibi habet, neque expectativas illas. Auctores iidem. Unde jam patet, ampliore favore dignari hos Precistas, quam nominatos ab Universitatibus, utpote qui exprimere debent beneficia, quæ obtinent, etiamsi unicum sit & minimum, ut constet, nam nominandi habeant duas præbendas, aut dignitatem cum præbenda, aut beneficia alia usque ad certam summam. Chok. *loc. cit.* Item plus favoris per hoc indultum habere Executoribus harum precum, quam per *cap. 55. c. ii. de præb. in 6.* comperit aliis, quibus auctoritate Apostolicâ concessum est, ut alicubi in sua vel alia Ecclesia provideant; nam licet iis in concessione hujusmodi concessum sit, quòd personæ jam beneficiatæ providere possint, restringitur id tamen ad habentes duo solum beneficia sine cura, Wagner. *loc. cit.*

3. Tertiò: personæ idoneæ adhuc sunt, etsi careant qualitatibus secundum statuta & consuetudines Ecclesiarum requisitis, ut si Precista careat nobilitate, certâ ætate, actuali sacerdotio, similive requisito aliquo ex statuto, vel consuetudine alicujus Ecclesiæ. Chok, pag. 75. Pirh. & Wagn. *ll. cit.* restatitque hic, Ecclesiam nobilem vi hujus indulti, denique coactam esse recipere à Ferdinando II. nominatum carentem nobilitate ex ejusdem Ecclesiæ statuto & consuetudine requisitâ. Sed neque opus est, ad istiusmodi inhabilitates per specialia statuta & consuetudines Ecclesiarum introductas dispensatione; cum illæ per hoc indultum, & clausulam in eo contentam sublata videantur quòd ad preces caesareas. Auctores iidem. Ubi tamen illud notandum, quòd ait Chok. pag. 26. quòd dum præbenda v. g. requirit gradum, seu est theologalis,

vel certam aliam qualitatem, non extingui per hoc, quòd vi precum collata sit non habenti illam qualitatem, sed suspendi duntaxat ad tempus, ita, ut prima postea vacans præbenda extra indultum precum debeat conferri Theologo. Idem est de præbenda sacerdotali. Similiter idonea personæ adhuc erunt, etsi careant qualitatibus à jure communi requisitis, v. g. ætate, natalibus legitimis (quæ duo etsi exprimantur in indulto, eadem tamen est ratio de similibus inhabilitatibus. Wagn. pag. 494.) ita, ut v. g. is, qui non est in ea ætate, ut intra annum promoveri possit sacerdos, acceptare tamen possit vi precum beneficium, & Executores illud ei conferre. Restringitur tamen hoc ipsum à Papa in indulto, nimirum ut quòd has inhabilitates à jure communi inductas sit legitime cum his dispensatum, nempe à Papa (quia licet Cæsar possit restituere quòd ad natalia, non tamen id potest in ordine, ut quis sit habilis ad beneficia Ecclesiastica) non enim concessâ potestate conferendi beneficia, hoc ipso cenferi debet concessa potestas dispensandi, aut conferendi ea inhabilibus sine dispensatione; cum ea potestas specialem requirat concessionem. Auctores iidem. Ex quibus illud sequi videtur, posse alicui non habenti istiusmodi qualitates à jure requisitas in sensu composito istius inhabilitatis, adeòque citra ullam dispensationem concedi, & ab eo acceptari has preces, modò sit inhabilitas dispensabilis, tamen in dicto sensu composito, seu citra dispensationem præviam ab Executoribus provideri nequeat de beneficio, in ordine, ad quòd preces sibi concessas habet. Porro hanc quaestionem movet Chok. pag. 75. num. si preces concessa alicui fuerint ante primam tonsuram, valeant, & nihil ad illam responderet, sed remittit ad Imol. & alios in c. 2. de instit. Felin. in cap. cum aded. de rescript. num. 2. Paris. *conf. 125. volum. 4. etc.* proinde, cum ista concessio precum habeat rationem nominationis, videtur in hoc puncto de eâ dicendum, quòd aliàs dictum de nominatione, dum quaritur, num sufficiat, ætatem aliàmve qualitatem requisitam adesse tempore collationis seu institutionis, etsi non adsit tempore præsentationis; nisi fortè in hoc sit differentia, quòd nominatio aliàs seu præsentatio non fiat nisi ad beneficia vacantia, preces autem concedantur ad vacatæ, & hinc sufficere videatur Clericatus habitus tempore vacationis beneficii, ad quòd Precista offert Executoribus preces sibi à Cæsare concessas.

4. Quartò: Cæcos, surdos, mutos, aut aliquâ parte corporis vitiatos capaces esse precum Caesarearum in ordine ad acceptandum beneficium, cui annexus aliquis Ordo actu aut in potentia proxima veluti intra annum suscipiendus, negat Chok. pag. 45. eò quòd, qui repellitur ab Ordine suscipiendo, repellatur etiam à beneficio obtinendo: concedit tamen eos capaces esse in ordine ad obtinenda beneficia, quæ Ordinem annexum non habent, accedente tamen Pontificis dispensatione; cum nemo alius super irregularitate, quæ est ex vitio corporis, dispensare possit; adeòque Precista corpore vitiati beneficium vi precum citra dispensationem papalem acceptare nequeunt, ita ferè ille. Verum hæc ipsa colligenda esse credo secundum corollarium istud paulò ante adjectum.